

Flyger i vinden

Flyger i vinden handlar föroreningar i luften, miljö, massmedia och naturfenomen som vulkanutbrott. TV-teamets färder i staden och utanför den beskriver olika slags luftföroreningar från partiklar till gaser och hur människor, djur och den omgivande miljön reagerar på dem. Boken berättar också om möjliga följder av ett vulkanutbrott och hur människor reagerar i kriser, om journalisters arbete och praktiska frågor som hur eld ska släckas.

Författare: Sabira Ståhlberg

Illustrationer: Maria Viitasalo

Språknivå: 2 lättare

Diskussion: Vilka tankar väcker berättelsen hos dig?

Vad skulle du göra i huvudpersonens situation?

Jämför facit med berättelsen. Diskutera hurdan luft vi andas in. Är den ren?

Vad betyder ren luft?

Är luften bra på stället, där du befinner dig just nu? Varför?

Vilka föroreningar finns i luften på din hemort?

Vad kan vi göra för att minska på föroreningarna i luften?

Var finns de värsta luftföroreningarna i världen?

Vad kan du göra i din vardag, för att släppa ut mindre föroreningar?

Hur möjligt är det, att du kan leva i en värld med ren luft i framtiden?

Vad kan du göra för att förbättra luftens kvalitet?

Hur beredd är du att förändra din livsstil för att få bättre luft?

Uppgifter: Skriv en berättelse om någon av bilderna i boken.

Rita egna bilder till texter ur boken.

Svara på frågan i slutet av boken: Vad kan du göra?

Beskriv en tidsperiod under de senaste hundra åren eller en plats i världen och berätta hur luftföroreningarna påverkat den.

Jämför en stad med smutsig luft och en stad med ren luft. Vilka slutsatser om orsakerna till luftens kvalitet kan du dra?

Skapa en gemensam berättelse om hur ni ändrar på livet på er hemort, så att luftens kvalitet hålls god.

Flyger i vinden: Läsförståelse

Kapitel 1: Emil säger att
alla ska ut och promenera
parkens blommor är röda
regnet kommer om några dagar
det blir åska nästa dag

Emil och hans vänner

- a) jobbar på tevekanalen med nyheter och väder
- b) samlar in uppgifter om allt
- c) sköter hela stadens arbete
- d) uppdaterar nätsidan

Jordbävningen

- a) släcker alla lampor
- b) fäller stolar
- c) söndrar kameran
- d) stoppar sändningen

Kapitel 2: Vulkanen

- a) spottar ut brinnande lava
- b) regnar aska
- c) ångar
- d) avger gaser

Luften

- a) är frisk i studion
- b) i parken är dålig
- c) innehåller syre
- d) kan kylas ner

Emil

- a) vill inte jaga tjuvar
- b) vill åka genast till vulkanen
- c) önskar åka bort
- d) vill besöka kärnkraftverket

Kapitel 3: Edda

- a) är en skicklig chaufför
- b) kör helst bil under tävlingar
- c) tar inte hänsyn till Emil
- d) har dåliga nerver

Emil

- a) är rädd för rök
- b) vet att bilens avgaser är farliga
- c) vet inte att föroreningar samlas i kroppen
- d) märker att temperaturen sjunker

Föroreningar

- a) är till exempel giftiga gaser
- b) finns bara i luften
- c) är inte partiklar
- d) kommer från avlopp

Kapitel 4: Elverket

- a) använder ved och torv
- b) använder olja
- c) förorsakar föroreningar
- d) har ett bra filter som gör att luften är ren omkring det

Emil

- a) pratar om tevens serier
- b) säger att vädret är soligt
- c) får en sten i ansiktet
- d) vill fråga arbetarna vad som hänt i kraftverket

Röken

- a) är grönaktig
- b) är svart
- c) är vit
- d) kommer från brinnande olja

Kapitel 5: Stenen

- a) slår ner i gatan
- b) sprängs i luften
- c) får människorna att fly
- d) gör ingen skada alls

Drönaren

- a) tar bilder från marken
- b) flyger ovanför kraftverket
- c) ser arbetare springa bort i panik
- d) filmar grön rök

Bilarna köar

- a) på väg in till staden
- b) på väg ut ur staden
- c) upp till vulkanen
- d) framför elverket

Kapitel 6: Emil har

- a) svimmat av hettan
- b) filmat vulkanen
- c) sagt många fula ord
- d) söndrat ett fönster

Det brinner

- a) i en butik
- b) i ett kylskåp
- c) och luktar sött i omgivningen
- d) i plastskräp

För att släcka eld i

- a) el-apparater: Använd en matta eller brandfilt
- b) gräset: Använd en matta eller brandfilt
- c) rykande TV: Dra ur kontakten
- d) tvättmaskin: Dra ur kontakten

Kapitel 7: Jag

- a) lägger en brandfilt på kylskåpet
- b) märker att elden slocknat redan
- c) ser Emils regnrock
- d) får vattendroppar på mina skor

Emil

- a) hör någon röra sig inne
- b) ser någon i butiken
- c) vill rädda alla omkring sig
- d) sätter en handduk för näsan

Jag

- a) stänger av grillen
- b) säger till om giftiga gaser
- c) ser Emil öppna kylskåpet
- d) hör Emil säga hamster

Kapitel 8: Edda

- a) kör mot centrum
- b) filmar med drönaren
- c) säger att Emil ska prata om vädret
- d) undrar vilka gator som har hål

Emil

- a) står i centrum av staden
- b) funderar på hur han ska hitta sallad
- c) undrar vem som har stulit statyn
- d) berättar om åskvädret

Åskan

- a) skrämmer Emil
- b) skrämmer Edda
- c) skapar ozon
- d) ger ozonskydd mot solstrålar

Kapitel 9: Regnet

- a) droppar in på bilsätena
- b) gör stora pölar
- c) fyller gatans rännstenar
- d) släcker elden

På bondgården

- a) är det översvämning
- b) finns det massor av kor och får
- c) dör fiskarna
- d) finns hundar och katter

Taket

- a) förstörs av sura regn
- b) av fåglarna
- c) är gammalt
- d) går sönder av luftföroreningar

Kapitel 10: Metan

- a) används i industrin
- b) används inte i bilar
- c) produceras av kor
- d) exploderar sällan

Den stulna statyn

- a) ligger på vägen i bitar
- b) ligger i diket
- c) har fått ansiktet förstört
- d) är av aluminium

Föroreningar

- a) finns nära städer
- b) samlas vid industrier
- c) finns i luften
- d) regnar ner i jorden

Kapitel 11: Staden

- a) måste tömmas på människor
- b) behöver ett regn mot bränderna
- c) kommer att täckas med lava
- d) är full av rök

Bildäcket

- a) exploderade för de körde på en spik
- b) orkade inte med tyngden av statyn
- c) måste bytas
- d) pumpas upp igen

Hjärnan

- a) ser olika färger som inte finns
- b) minns dofter länge
- c) bearbetar intryck långsamt
- d) kan lura dig

Kapitel 12: Edda vill

- a) åka hem
- b) lämna statyn på torget
- c) tvätta bilen
- d) filma marsvinet

Chefen

- a) kommer inte till torget
- b) ordnar med lyftkran
- c) säger att lavan ändrat riktning
- d) påstår att askan minskat

På kvällen firas

- a) statyn och staden
- b) att vulkanen somnat
- c) marsvinet som hittade statyn
- d) Emil som hjälte

Flyger i vinden: Förklara ord

Kapitel 1: sevärdhet, plantera

ledtråd, mätning, prognos

Kapitel 2: jordbävning, vulkanutbrott

atmosfär, radioaktivitet

Kapitel 3: primära källor, förorening

partikel, syre, ånga

Kapitel 4: fossila bränslen, fullträff

explosion, drönare

Kapitel 5: cirkel, direktsändning

äventyr, lava, korsning

Kapitel 6: blix, motorhuv, duns, pelare

buckla, ozon, brandfilt

Kapitel 7: hjälte, brandsläckare, ryka

immunförsvar, oberoende

Kapitel 8: förbereda, sannolikt, cancer

ultraviolet strålning

Kapitel 9: översvämning, svamla

sura regn, gödsel, odla

Kapitel 10: kunskap, växthusgas, flåsa

förlora ansiktet, utsläpp

Kapitel 11: evakuera, nödvändig

bildäck, plast, katastrof, buller

Kapitel 12: lyftkran, planera, lösa

hållbar framtid, solenergi